

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ

Бут Сергій Анатолійович,

к.т.н., доцент

Дущак Ольга Вячеславівна,

к.т.н., доцент

Крижановський Станіслав Йосипович,

старший викладач

Національний університет харчових технологій
м. Київ, Україна

Анотація. В довоєнний період харчова промисловість України була однією із галузей, що забезпечувала стабільність внутрішнього ринку та щороку демонструвала додатні показники зростання. Повномасштабна війна, розв'язана РФ проти України, спричинила значну кризу в промисловості. Причини цьому: безпекова ситуація, труднощі із логістикою, особливо для експортоорієнтованих галузей, а також брак обігових коштів. У перші місяці війни не працювало понад 40% підприємств, тисячі людей втратили джерела доходу. Загалом через вторгнення Росії Україна втратила від 5 до 7 млн. робочих місць.

Незважаючи на війну, харчова промисловість залишається однією з найоптимістичніших галузей і в українській переробці. З одного боку, харчовики теж зазнали великих втрат, адже поламано ланцюги постачання та заблоковано морські шляхи експорту, в окремих регіонах пошкоджено виробничі потужності. З іншого — харчова галузь демонструє відносну стійкість на тлі інших видів діяльності. Галузі, які забезпечують базові потреби населення, мають повсякденний попит як у країні, так і поза її межами.

Ключові слова: харчова промисловість, консервування, економіка, Україна

В період воєнного стану, діяльність підприємств харчової промисловості стикається зі специфічними викликами та особливостями, які потребують особливої уваги та заходів для забезпечення продовольчої безпеки та стабільності економіки. Воєнні дії можуть призвести до кризи в галузі продовольства, оскільки перешкоджають експорту сільськогосподарської продукції і збільшують залежність від внутрішнього виробництва. Це створює тиск на підприємства харчової промисловості для забезпечення внутрішнього ринку продуктами харчування.

Одним із глобальних аспектів впливу війни росії в Україні є криза продовольства. Так, як на Україну та російську федерацію припадає значна частка експорту сільськогосподарської продукції, то через блокаду українських портів та неможливість транспортування зерна в країни Африки, Азії, Близького Сходу, близько 50 млн людей знаходитиметься на межі голоду. На даний час залізниці є єдиним прийнятним варіантом транспортування, в результаті чого обсяг можливого під час війни експорту становить лише 0,6 млн. тонн на місяць (з довоєнних 5-6 млн. т, хоча інвестиції в транспортну інфраструктуру можуть дозволити збільшити цей обсяг [1]. Окрім того, ситуація ускладнюється також і тим, що на значній території України в зв'язку із активними бойовими діями, було неможливу провести посівну.

Для забезпечення стабільної роботи підприємств уряд може вводити спеціальні заходи, спрямовані на забезпечення неперервної роботи продовольчих підприємств і постачання продукції населенню. Це включає максимальний строк розрахунків за поставлені продовольчі товари, що мають істотну соціальну значущість.

Регулювання цін: для запобігання росту цін на продукти першої необхідності, уряд може встановлювати максимальні ціни на такі товари, як крупа, цукор, хліб, молоко, м'ясо та інші [2].

Переміщення підприємств: уряд може проводити програму переміщення підприємств із територій, які перебувають під впливом військових дій, на більш безпечні території. Це допомагає зберегти виробництво та забезпечити

безперебійне постачання продукції.

Фінансова підтримка: бізнесу надаються кредити під нуль відсотків для забезпечення сталої діяльності та розвитку. Це може допомогти підприємствам в період воєнного стану [3].

Використання заходів воєнної економіки: заходи воєнної економіки можуть бути використані для забезпечення макроекономічної стабільності, підтримки купівельної спроможності населення та збереження виробництва.

Усі ці заходи мають на меті забезпечити продовольчу безпеку та стабільність економіки в умовах воєнного стану. Такі дії вимагають співпраці між урядом, підприємствами та іншими зацікавленими сторонами для забезпечення ефективного функціонування галузі харчової промисловості. Лише при комплексній реалізації цих заходів можливо вирішити низку проблем, які існують сьогодні у сфері харчової промисловості.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Відновити експорт в умовах війни: складно, але життєво необхідно. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3449529-vidnoviti-eksport-v-umovah-vijni-skladno-alezittevo-neobhidno.html>.

2. Як український бізнес працює під час війни. Головні факти з дослідження Gradus Research. URL: <https://forbes.ua/news/v-ukraini-35-biznesu-prizupinili-diyalnist-cherez-viynu-1-ne-planuyut-vidnovlennya-opituvannya-gradus-23032022-4950>.

3. Постанова Кабінету міністрів України від 26.02.2022 р. № 160 «Щодо забезпечення стабільної роботи виробників продовольства в умовах воєнного стану».url:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-2022-%d0%bf#text>